

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

A1. α. Λάθος

β. Σωστό

γ. Σωστό

δ. Λάθος

ε. Σωστό

A2. γ

A3. β

ΘΕΜΑ Β

α) Ο Κρατικός Προϋπολογισμός είναι ένας λογαριασμός που περιέχει όλες τις δαπάνες που προβλέπεται να γίνουν από το Κράτος μέσα σε ένα έτος και όλα τα έσοδα που προβλέπεται να εισπράξει το Κράτος κατά το ίδιο έτος. Ο κρατικός προϋπολογισμός δείχνει με μεγάλη λεπτομέρεια τον τρόπο με τον οποίο κατανέμονται οι δημόσιες δαπάνες στους διάφορους τομείς της οικονομίας καθώς επίσης τις πηγές από τις οποίες εισρέουν τα έσοδα προς το Δημόσιο. Η κατανομή των δημόσιων δαπανών και η επιβολή φόρων δείχνει και την οικονομική πολιτική που ακολουθεί η Κυβέρνηση, γι' αυτό και ο κρατικός προϋπολογισμός είναι μια περιεκτική και σύντομη έκφραση της ασκούμενης οικονομικής πολιτικής.

β) Τελειώνοντας, πρέπει να σημειώσουμε ότι ο κρατικός προϋπολογισμός συντάσσεται από το Υπουργείο των Οικονομικών με βάση την κυβερνητική πολιτική και τους στόχους που θέτει η κυβέρνηση. Στη συνέχεια ο προϋπολογισμός κατατίθεται στη Βουλή για να ψηφιστεί. Μετά τη ψήφισή του οι αρμόδιοι φορείς (υπουργεία, κτλ.) προβαίνουν στην υλοποίησή του.

γ) Υπάρχει μια γενική, αλλά εσφαλμένη εντύπωση ότι ο κρατικός προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος, δηλ. τα έσοδα να είναι ίσα με τις δαπάνες σε κάθε χρονική περίοδο. Η άποψη αυτή είναι εσφαλμένη. Καμία οικονομική λογική δεν υπαγορεύει εξίσωση δαπανών και εσόδων. Ο προϋπολογισμός του Κράτους μπορεί να είναι πλεονασματικός, δηλ. τα έσοδα να υπερβαίνουν τις δαπάνες, ή ελλειμματικός, δηλ. οι δαπάνες να υπερβαίνουν τα έσοδα. Φυσικά, μπορεί να είναι ισοσκελισμένος.

δ) Η κατάσταση του προϋπολογισμού θα εξαρτηθεί από τη γενική οικονομική συγκυρία και από την οικονομική πολιτική που η κυβέρνηση θέλει να εφαρμόσει. Αν η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση και η ανεργία είναι αυξημένη, τότε ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι ελλειμματικός, γιατί η διαρροή δαπάνης που γίνεται με την επιβολή φόρων και που τείνει να μειώσει το εθνικό εισόδημα πρέπει να αντισταθμιστεί με τη δημιουργία μεγαλύτερης δαπάνης από το κράτος μέσω των δημοσίων δαπανών (π.χ. για επενδύσεις), ώστε το εισόδημα να αυξηθεί και να αποφευχθεί, όσο γίνεται, η ύφεση. Αντίθετα, σε περιόδους μεγάλης απασχόλησης και αυξανόμενων τιμών, ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι πλεονασματικός, για να μειωθούν οι πληθωριστικές τάσεις. Σε πολλές περιπτώσεις η μείωση δαπανών, λόγω της φύσης τους, όπως, για παράδειγμα, οι δαπάνες για την παιδεία ή την εθνική άμυνα, είναι δύσκολη. Σ' αυτήν την περίπτωση η πλεονασματικότητα του προϋπολογισμού πρέπει να προέλθει από αύξηση των εσόδων.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. ΕΤΟΣ 2000

$$\blacksquare AEP_{2000} \Sigma T \cdot T_{00} = P_{2000} \cdot Q_{2000} \Rightarrow AEP_{2000} T \cdot T = 20 \cdot 5000 = 100.000\text{€}$$

$$\blacksquare \text{Κατά Κεφαλήν Πραγματικό } AEP_{2000} = \frac{AEP_{2000} \text{ σε } T \cdot T}{\text{Πληθυσμός}_{2000}} \Rightarrow 1000 = \frac{100.000}{\text{Πληθυσμός}_{2000}} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \text{Πληθυσμός}_{2000} = \frac{100.000}{1000} \Rightarrow$$

$$\boxed{\text{Πληθυσμός}_{2000}=100}$$

ΕΤΟΣ 2001

$$\blacksquare \text{Ρυθμός πληθωρισμού} = \frac{\Delta T_{2001} - \Delta T_{2000}}{\Delta T_{2000}} \cdot 100 \Rightarrow$$

$$20 = \frac{\Delta T_{2001} - 100}{100} \cdot 100 \Rightarrow \Delta T_{2001} = 120$$

$$\blacksquare \Delta T_{21} = \frac{P_{2001}}{P_{2000}} \cdot 100 \Rightarrow 120 = \frac{P_{2001}}{20} \Rightarrow P_{2001} = 24$$

$$\blacksquare AEP_{2001} \text{ σε } T \cdot T = P_{2001} \cdot Q_{2001} \Rightarrow 132.000 = 24 \cdot Q_{2001} \Rightarrow Q_{2001} = 5500$$

$$AEP_{2001} \text{ σε } \Sigma T \cdot T_{2000} = \frac{AEP_{2001} \text{ σε } T \cdot T}{\Delta T_{2001}} \cdot 100 = \frac{132.000}{120} \cdot 100 \Rightarrow$$

$$AEP_{2001} \text{ σε } \Sigma T \cdot T_{2000} = 110.000$$

$$\blacksquare \text{Κατά Κεφαλήν Πραγματικό } AEP_{2001} = \frac{AEP_{2001} \text{ σε } \Sigma T \cdot T_{00}}{\text{Πληθυσμός}_{2001}} = \frac{110.000}{110}$$

$$\Rightarrow \text{Κατά Κεφαλήν Πραγματικό } AEP_{2001} = 1000$$

ΕΤΟΣ 2002

$$\blacksquare \Delta T_{2002} = \frac{P_{2002}}{P_{2000}} \cdot 100 = \frac{32}{20} \cdot 100 = 160$$

$$\blacksquare \text{Κατά Κεφαλήν Πραγματικό } AEP_{2002} = \frac{AEP_{2002} \text{ σε } \Sigma T \cdot T_{2000}}{\text{Πληθυσμός}_{2000}}$$

$$= \frac{120.000}{120} \Rightarrow \text{Κατά Κεφαλήν Πραγματικό } AEP_{2002} = 1000$$

$$\blacksquare AEP_{2002} \text{ σε } \Sigma T \cdot T_{2000} = \frac{AEP_{2002} \text{ σε } T \cdot T}{\Delta T_{2002}} \cdot 100 \Rightarrow 120.000 = \frac{AEP_{2002} \text{ σε } T \cdot T}{160} \cdot 100 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow AEP_{2002} \text{ σε } T \cdot T = 192.000$$

$$AEP_{2002} T \cdot T = P_{2002} \cdot Q_{2002} \Rightarrow 192.000 = 32 \cdot Q_2 \Rightarrow Q_2 = 6000$$

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2023

Ο πίνακας συμπληρωμένος είναι:

	<u>Έτος 2000</u>	<u>Έτος 2001</u>	<u>Έτος 2002</u>
Τιμή (σε ευρώ)	20	24	32
Ποσότητα (σε μονάδες)	5.000	5500	6000
Α.Ε.Π.* σε τρέχουσες τιμές (σε ευρώ)	100.000	132.000	192.000
Δείκτης τιμών (%)	100	120	1.600
Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές (σε ευρώ)	100.000	110.000	120.000
Κατά Κεφαλήν Πραγματικό Α.Ε.Π. (σε ευρώ)	1.000	1.000	1.000
Πληθυσμός (αριθμός ατόμων)	100	110	120

Γ2. Η μεταβολή του ΑΕΠ σε ττ οφείλεται και στην μεταβολή των τιμών και στην μεταβολή των παραγόμενων ποσοτήτων και είναι:

$$\text{Ονομαστική } \Delta \text{ ΑΕΠ}_{2000-2001} = 132.000 - 100.000 = 32.000\text{€}$$

Η μεταβολή του ΑΕΠ σε σταθερές τιμές οφείλεται στην μεταβολή μόνο των παραγόμενων ποσοτήτων και είναι:

$$\text{Πραγματική } \Delta \text{ ΑΕΠ}_{2000-2001} = 110.000 - 100.000 = 10.000\text{€}$$

Η μεταβολή του ΑΕΠ που οφείλεται μόνο στην μεταβολή της τιμής είναι:

$$\text{Ονομαστική } \Delta \text{ ΑΕΠ}_{2000-2001} - \text{Πραγματική } \Delta \text{ ΑΕΠ}_{2000-2001} = 32.000 - 10.000 = 22.000$$

Άρα η μεταβολή των ΑΕΠ που οφείλεται στην μεταβολή της τιμής είναι 22.000€ και αυτή που οφείλεται στις παραγόμενες ποσότητες είναι 10.000€.

Γ3.

ΕΤΟΣ	ΑΕΠ.ΤΤ	ΔΤ%	ΑΕΠ.ΣΤ.Τ
2001	132.000	75	176.000
2002	192.000	100	192.000

Αφού έτος βάσης γίνεται το 2002 ο Δείκτης τιμών θα γίνει 100.

$$\Delta T'_{2002} = \frac{\Delta T_{2002}}{\Delta T_{2002}} \cdot 100 = \frac{120}{120} \cdot 100 = 100$$

ή

$$\Delta T'_{2002} = \frac{P_{2002}}{P_{2002}} \cdot 100 = \frac{32}{32} \cdot 100 = 100$$

$$\blacksquare \text{ ΑΕΠ}_{2002 \text{ σε } T_{2002}} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{2002 \text{ σε } TT}}{\Delta T'_{2002}} \cdot 100 = \frac{192.000}{100} \cdot 100$$

$$= 192.000 \text{ (Στο Ε.Β το ΑΕΠ σε TT είναι πάντα ίσο με το ΑΕΠ σε } \sigma T.T)$$

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2023

$$\blacksquare \Delta T'_{2001} = \frac{\Delta T_{2001}}{\Delta T_{2001}} \cdot 100 = \frac{120}{160} \cdot 100 = 75$$

ή

$$\Delta T'_{2001} = \frac{P_{2001}}{P_{2002}} \cdot 100 = \frac{24}{32} \cdot 100 = 75$$

$$\blacksquare \text{ΑΕΠ}_{2001} \text{ σε } \sigma\text{T. } T_{2002} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{2001} \text{ σε } TT}{\Delta T'_{2001}} \cdot 100 = \frac{132.000}{75} \cdot 100$$

ή

$$\text{ΑΕΠ}_{2001} \text{ σε } \sigma\text{T. } T_{2002} = Q_{2001} \cdot P_{2002} = 32 \cdot 5500 = 176.000$$

Πραγματική ποσοστιαία μεταβολή ΑΕΠ₂₀₀₁₋₂₀₂₂ σε $\sigma\text{T. } T_{2002}$

$$= \frac{\text{ΑΕΠ}_{2002} \text{ σε } \sigma\text{T. } T_{2002} - \text{ΑΕΠ}_{2001} \text{ σε } \sigma\text{T. } T_{2002}}{\text{ΑΕΠ}_{2001} \text{ σε } \sigma\text{T. } T_{2002}} \cdot 100 = \frac{192.000 - 176.000}{176.000} \cdot 100 = 9\%$$

Γ4. Το κατά Κεφαλήν Πραγματικό ΑΕΠ ως δείκτης μετρά το βιοτικό επίπεδο μιας χώρας.

Αφού παραμένει σταθερό θα μπορούσαμε να πούμε ότι το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων της χώρας διαχρονικά δεν βελτιώθηκε ούτε χειροτέρευσε αλλά έμεινε σταθερό.

Γ5.

$$\blacksquare \text{Εισροή εισοδήματος από το εξωτερικό}_{2002} = 6.000 + \frac{30}{100} \cdot 6.000 = 7.800\text{€}$$

$$\blacksquare \text{Καθαρό εισόδημα από το εξωτερικό}_{2002} = \text{Εισροή}_{2002} - \text{Εκροή}_{2002} = 7.800 - 6.000 = 1.800\text{€}$$

$$\text{Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν}_{2002\text{ΤΤ}} = \text{Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν}_{2002\text{ΤΤ}} + \text{Καθαρό Εισόδημα από Εξωτερικό} = 192.000 + 1.800 = 193.800\text{€}$$

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Από τα δεδομένα της άσκησης προκύπτει ο παρακάτω πίνακας:

Σημεία	P	Q _S	Q _D	Έλλειμμα=Q _D -Q _S
Ε	10	120	120	-
Ε'	20	80	80	-
Α	15	(40)	(100)	60

Με δεδομένο ότι η καμπύλη ζήτησης παραμένει σταθερή διότι η μεταβολή της τεχνολογίας επηρεάζει την καμπύλη προσφοράς, από τα δύο σημεία ισορροπίας μπορούμε να υπολογίσουμε την γραμμική συνάρτηση ζήτησης που έχει τύπο $Q_D = \alpha + \beta \cdot P$. Οπότε:

- από σημείο Ε για $P=10, Q_D=120: 120 = \alpha + 10\beta$

- από σημείο Ε' για $P=20, Q_D=80: 80 = \alpha + 20\beta$ (-)

$$\Rightarrow \begin{cases} \alpha = 160 \\ \beta = -4 \end{cases} \text{ οπότε } [Q_D = 160 - 4P]$$

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2023

• Στην ανώτατη τιμή $P_A=15$ χ.μ. που όρισε το κράτος οι καταναλωτές είναι διατεθειμένοι να ζητήσουν $Q_{D_A}=160-4 \cdot 15 \Rightarrow Q_{D_A}=100$ μον.

• Από το έλλειμμα που έχει δημιουργηθεί στην ανώτατη τιμή θα βρούμε την ποσότητα που είναι διατεθειμένοι να προσφέρουν οι παραγωγοί:

$$Q_{D_A} - Q_{S_A} = 60 \Rightarrow 100 - Q_{S_A} = 60 \Rightarrow Q_{S_A} = 40$$

• Οπότε για την νέα καμπύλη προσφοράς που προέκυψε μετά την μεταβολή της τεχνολογίας έχουμε δύο σημεία και αφού είναι γραμμική ($Q_S = \gamma + \delta P$) μπορούμε να την προσδιορίσουμε

από σημείο Ε': $P'_E=20, Q'_{S_E} = 80 : 80 = \gamma + 20 \cdot \delta$

από σημείο Α: $P_A=15, Q_{S_A} = 40 : 40 = \gamma + 15 \cdot \delta$

$$\Rightarrow \begin{cases} \gamma = -80 \\ \delta = 8 \end{cases} \Rightarrow \boxed{Q_{S_2} = -80 + 8P}$$

Αφού η μεταβολή της τεχνολογίας μετατοπίζει παράλληλα την καμπύλη προσφοράς και η αρχική καμπύλη προσφοράς θα έχει το ίδιο δ με την νέα καμπύλη προσφοράς. Οπότε: $Q_{S_1} = \gamma + 8P$

Χρησιμοποιώντας το αρχικό σημείο ισορροπίας για $P_E=10, Q_{S_E} = 120$ έχουμε $120 = \gamma + 8 \cdot 10 \Rightarrow \gamma = 40$

Άρα $Q_{S_1} = 40 + 8P$

Δ2. Η τεχνολογία αποτελεί προσδιοριστικό παράγοντα της προσφοράς.

Αφού η τιμή ισορροπίας (P_E) αυξήθηκε και η ποσότητα ισορροπίας (Q_E) μειώθηκε με την καμπύλη ζήτησης να παραμείνει σταθερή για να συμβεί αυτό θα πρέπει η προσφορά να μειωθεί. Άρα η τεχνολογία χειροτέρευσε.

$$\left(\uparrow P_E, \downarrow Q_E \xrightarrow{D \text{ σταθερή}} \downarrow S \right)$$

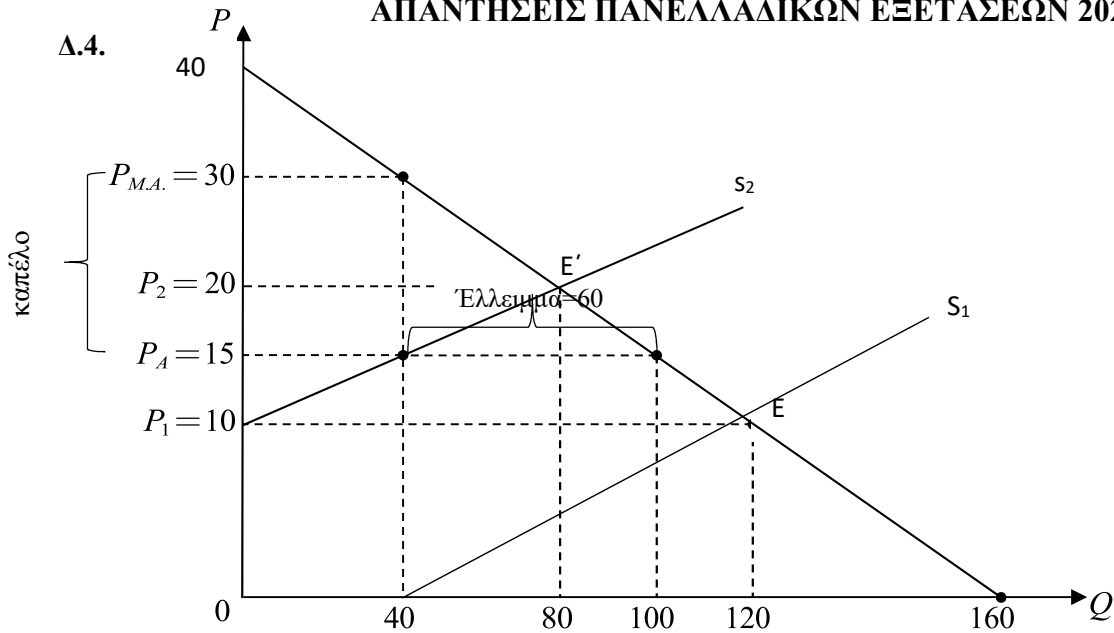
Δ3. Στην τιμή $P_A=15$ οι παραγωγοί είναι διατεθειμένοι να προσφέρουν ποσότητα $Q_{S_A}=40$ μονάδες.

Την ποσότητα αυτή οι καταναλωτές είναι διατεθειμένοι να την ζητήσουν στην μαύρη αγορά σε τιμή P_2 το ύψος της οποίας είναι:

$$Q_{S_A} = Q_{S_2} \Rightarrow 40 = 160 - 4 P_2 \Rightarrow P_2 = 30 \text{ χ.μ.}$$

Το ύψος του μέγιστου πιθανού καπέλου που θα πληρώσουν οι καταναλωτές είναι:

$$\text{''Καπέλο''} = P_2 - P_A \Rightarrow \text{''Καπέλο''} = 30 - 15 \Rightarrow \text{''Καπέλο''} = 15 \text{ χ.μ.}$$

$$Q_D = 160 - 4P$$

- Για $P=0$: $Q_D = 160 - 4 \cdot 0 \Rightarrow Q_D = 160$
- Για $Q_D=0$: $0 = 160 - 4P \Rightarrow P = 40$

P	Q_D
0	160
40	0

$$Q_{S_1} = 40 + 8P$$

- Για $P=0$: $Q_{S_1} = 40 + 8 \cdot 0 \Rightarrow Q_{S_1} = 40$
- Για $P_E=10$: $Q_S = 40 + 8 \cdot 10 \Rightarrow Q_S = 120$

P	Q_{S_1}
0	40
10	120

$$Q_{S_2} = -80 + 8P$$

- Για $Q_{S_2}=0$: $-80 + 8 \cdot P \Rightarrow P = 10$
- Για $P=20$: $Q_{S_2} = -80 + 8 \cdot 20 \Rightarrow Q_{S_2} = 80$

P	Q_{S_2}
10	0
20	80

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2023

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Η ΟΜΑΔΑ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΩΝ ΤΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ

«ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

www.floropoulos.gr

ΛΙΑΒΑΡΗΣ Α. – ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ Ε.